CAP A L'ALLIBERAMENT DE LA DONA (Projecte de declaració)

El P.S.U.C., conscient de les limitacions de què és objecte la dona en la societat, proposà a tots els seus militants un ampli debat sobre aquesta problemàtica. Celebrar la I i II Assemblea "Cap a l'alliberament de la dona", amb representació de totes les organitzacions, va representar un pas endavant en aquest front de lluita.

Els resultats d'aquest treball són ja palpables. Dones del nostre partit van participar activament a les Jornades Catalanes de la Dona, que van reunir a més de 3.000 dones de tot Catalunya. Després, la receptivitat enfront la problemàtica de la dona ha augmentat sensiblement. S'han creat grups de dones a comarques i petits pobles, als barris de les grans ciutats i moltes associacions i entitats que avui juguen un paper important. Aquesta consciencciació de la dona de la pròpia problemàtica ha potenciat la seva presència activa a les lluites reivindicatives i socials, al temps que ha facilitat que les forces progressistes comencin a prendre consciència de la lluita per l'alliberament de la dona.

Ja no sols és la dona de barriades i pobles la que lluita contra la seva discriminació. La dona treballadora reclama els seus drets en la màquina i a les assemblees, en els atus i en els treballs domèstics. També la dona del camp, tan marginada dels avenços, de les petites comoditats de cada dia, comença a reunir-se i a lluitar per aconseguir la seva incorporació a la S.S. amb igualtat de condicions que l'home.

Aquest document, discutit i aprovat en una reunió del Comitè Central, respon a la necessitat de recollir les experiències anteriors més recents, per treure'n unes conclusions de cara al treball immediat. Conclusions sempre obertes a nous canvis que la pràctica ens vagi mostrant.

No és solament un conjunt de postures teòriques contra la doble opressió de la dona i a favor del seu alliberament -premisa a la que, com a partit comunista que som, mai hem renunciat-, sinó que respon a una elaboració que sorgeix directament de la pràctica diària i és fruit de [molts] anys d'experiència.

. . . . .

Després de 40 anys de foscor i ostracisme, on les pressions sobre la dona han estat doblement punyents i difícils de superar, l'etapa pre-democràtica en la que estem ens porta a un ressorgir, a un esclat de molta energia esclafada durant tants anys.

Sota la dictadura franquista s'ha potenciat al màxim la ideologia reaccionària, autoritària i patriarcal que assigna a la dona un paper molt determinat en la societat, recloent-la a la llar en les funcions de mare i esposa, com a conservadora i transmissora de la ideologia dominant.

Aquesta ideologia reaccionària ha [estat] recolzada per l'Església i la religió oficial, que han pretès donar valoracions morals a allò que no era més que una situació d'explotació i marginació. Així s'ha potenciat una doble moral en funció del sexe, [reflectida] en les lleis que castiguen en la dona certs actes per-

fectament adquisos i normalitzats en l'home, i, a més, la priven d'utilitzar els avenços tecnològics que en casos com el dels contraceptius li permeten la seva realització també en l'aspecte sexual.

L'exigència d'unes llibertats democràtiques es concreta també en que les dones recuperin allò que ja havien conquerit en temps de la República i, sobretot, de la Generalitat de Catalunya.

La tradició històrica catalana enllaça, en moments molt diferents, la lluita de les dones per la seva emancipació. El grau de desenvolupament de les forces productives, i més en la Catalunya actual, es situa en unes coordenades econòmiques que fan possible que els moviments d'alliberament de la dona puguin adquirir una força i un arrelament importants.

La situació pre-democràtica que estem vivint ens exigeix lluitar en tots els fronts per arribar a assolir les llibertats democràtiques que, en el nostre país, passen per la reinstauració de l'Estatut del 32 a les dones, a les quals el feixisme va arrabassar no sols el dret de ciutadans, sinó també el d'ésser persones, és imprescindible que s'incorporin massivament a aquesta lluita, única garantia per tal que en la futura democràcia siguin tinguts en compte els seus drets.

Cal remarcar que, per a la dona catalana les pèrdues varen ser doblement greus, ja que a més de les lleis dictades per la República, durant el Govern de la Generalitat van ser aconseguides moltes millores, com l'ensenyament mixte unitari, la igualtat en els tribunals, la reforma eugenèsica de l'avortament i tantes d'altres, i, per tant, la lluita per la reinstauració de la Generalitat inclou totes aquestes reivindicacions.

. . . . .

Plantejar-nos avui la lluita contra l'opressió de què és objecte la dona, forma part del nostre deure de comunistes de trobar formes de vida més justes, enriquidores i gratificadores per a tots els membres de la societat.

Ha estat la presa de consciència de la pròpia situació allò que ha portat moltes dones a participar en les lluites socials i polítiques, i així entenem el renaixement, amb tanta força, dels moviments feministes a Catalunya i a la resta de l'Estat espanyol en aquest darrer temps.

Ja no és suficient que la dona porti tasques de solidaritat o de suport a la lluita del marit, ni tampoc que s'incorpori a la lluita general. Aquest treball encara necessari avui és tasca no sols de les dones, sinó de totes les forces progressistes. Per a la dona és imprescindible avui que dos del seu lloc de treball, sigui mestressa de casa, treballadora, mestra o infermera, plantegi conjuntament amb les altres dones, les reivindicacions específiques del seu sexe.

Hi ha tot un llarg nombre de discriminacions que la dona sofreix en aquesta societat pel fet de ser-ho: en el treball, les lleis, l'educació, la família, la sexualitat, ... i d'altres. Per lluitar contra elles, cal imprescindiblement el treball concertat de milers de dones, de procedències diferents, que, si més no en aquesta etapa, lluitin conjuntament dins un moviment feminista.

El P.S.U.C. creu en la necessitat avui d'un moviment unitari de dones que lluí

ti pel seu alliberament. És per això que potenciem i treballem en les diferents organitzacions de masses, perquè formant part d'aquest moviment unitari, en el qual participen diferents tendències polítiques i socials, possibilitin la incorporació de milers de dones a ell, combinant les formes de lluita més adients a cada lloc i en cada moment, amb unes reivindicacions possibles en l'etapa democràtica i altres que porten a l'opció socialista del moviment.

Les darreres mobilitzacions a Barcelona ens han evidenciat que la conscienciació de la dona de la seva pròpia problemàtica és una realitat i que, una vegada més, està disposta a sortir al carrer per defensar-la.

Per feminisme ja no és sols tasca d'unes poques dones, sinó de tota persona que realment vol transformar la societat, de tota persona que qüestiona els valors establerts i pren una opció conseqüent per tal que dones i homes puguin realitzar-se com a persones.

* * * * *

L'opressió de la dona ve determinada històricament per la divisió del treball i dels rols en funció del sexe, amb la conseqüent subvaloració dels treballs assignats a la dona. Aquesta situació es consolida a partir del naixement de la propietat privada i l'advenient de la família patriarcal.

Però, segons quines hagin estat les condicions econòmiques i dels mitjans de producció, l'estat d'opressió i d'explotació de la dona ha près formes diferents. El capitalisme està basat ~~amb~~ en la unitat econòmica bàsica que és la família i la ideologia i els valors culturals d'aquesta societat estan orientats a protegir i reforçar la seva existència.

Per tant, a partir d'aquesta anàlisi, és quan podem plantejar la relació intrínseca entre l'opressió de la dona i l'opressió de classe. Es a dir, que la lluita per l'alliberament de la dona és una lluita legítima i revolucionària. Així, doncs, no podem concebre un socialisme sense alliberament de la dona.

La lluita de classes ya dirigida, de manera directa, a un canvi d'estructures econòmiques, polítiques i socials. Però, si aquest canvi no va acompanyat d'una revolució de les mentalitats, no existeix cap garantia de conquerir un veritable socialisme dins el qual no hi ha cap tipus d'opressió.

* * * * *

La divisió del treball entre els sexes, que reulou la dona en les tasques de la llar, és discriminatòria per a les dones i injusta socialment. El treball domèstic, fent-se isoladament i de forma individual, no es beneficia dels avenços tecnològics i organitzatius. El sistema capitalista està interessat en mantenir-lo tal com és, ja que permet d'assegurar la reproducció i mantenir la força de treball recaient els seus costos sobre les famílies treballadores. A més, la mestressa de casa, restant aïllada és facilment manipulable per les ideologies conservadores i reaccionàries que el sistema establert li transmet a través dels mitjans de comunicació.

La major part de les tasques que realitzen les mestresses de casa poden ser organitzades de forma col.lectiva, i els comunistes tenim el deure de lluitar per una nova estructura de treball domèstic ja des d'avui.

El treball social i productiu és l'element més dinàmic de la nostra societat i font de totes les transformacions i precisa, doncs, de la incorporació de la dona al món productiu com a primera etapa del seu procés d'alliberament. Cada vegada són més les dones que al casar-se no deixen el treball, tant per raons de subsistència com per no tenir de dependre totalment del sou del marit.

La dona treballadora sofreix una doble explotació; a més a més té dificultats de promoció i té tancades les portes a la professionalitat. No existeixen dones electricistes, ni mecàniques, ni torneres, i no únicament perquè no hi han escoles professionals per a elles, sinó també perquè no trobarien llocs de treball, ja que per a les dones es reserven tasques "femenines", mecanògrafes, auxiliars químics, infermeres, mestres, ... , amb sous molt més baixos.

Els comunistes hem de lluitar perquè el moviment obrer faci seves les reivindicacions salarials i de tota mena de la dona treballadora, incluint-les en les plataformes dels diversos convenis, cosa que encara es fa molt tímidament. Tan sols assumint les reivindicacions de la dona treballadora conseguirem la seva incorporació massiva al moviment obrer, sempre i quan no es menysprei la seva capacitat i passi a ocupar els llocs dirigents que l'hi correspongui.

Una gran limitació per a la dona treballadora casada són les tasques de la llar i la cura dels fills. És per això que la necessitat de guarderies és cada vegada més urgent i són a milers les mares que han sortit al carrer per a reclamar-les; però, mentre no hi hagi un canvi total en les estructures, la dona treballadora només podrà assumir el seu paper de dona i de treballadora si el seu company assumeix les tasques que li pertoquen en la casa i l'educació dels fills.

En aquesta situació de canvi en que l'estructura familiar actual s'està qüestionant, allò que afecta no sols al paper de la dona en la família sinó també al dels joves i als altres membres, es constata la recerca de noves formes en les relacions familiars.

En una societat en que les relacions personals siguin més honestes i democràtiques es podrà plantejar una nova forma de convivència. Pel moment, hem de tenir una actitud oberta enfront possibles experiències que surtin de lo constituït i institucionalitzat.

. . . . .

Es cert que, fins avui, el P.S.U.C. no ha assumit la problemàtica de l'alliberament de la dona i tot el potencial revolucionari que això representa. També hem de reconèixer que aquesta situació de marginació s'ha reflectit en les pròpies files.

L'avenç donat en aquest treball entre la I i la II Assemblea, ha estat notable. La posta en pràctica dels acords presos a la I Assemblea i les darreres mobilitzacions de dones pels seus problemes, han fet possible a quasi totes les organitzacions un interès pel treball en aquest front.

És important que el problema de la dona sigui assumit també a nivell individual per cada home militant. Cap comunista no pot posar limitacions a la militància de la seva companya.

Una vegada més ens pronunciem per la militància conjunta d'homes i dones en l'organització del partit. Encara que aparentment pot semblar que dificulta la coordinació en el treball, a llarg termini és molt més rentable, ja que ajuda a que les dones i els homes de totá l'organització -i no solament les dones que treballen en el front de dones- assumeixin les premises d'un autèntic alliberament de la dona.

En cassos especials, i com a forma transitòria, haurem d'acceptar la militància en organitzacions pròpies de dones. També haurem de trobar formes de militància per a les dones que se senten comunistes però que no militen a les nostres files. També les que no demanen l'entrada per recel a la quantitat d'hores que el seu company dedica a les activitats polítiques, han de trobar el seu lloc de militància.

Entenent la problemàtica de la dona i lluitant pel seu alliberament, serà còm es superaran els problemes que ara impedeixen que milers de dones vinguin a les nostres files i ocupin llocs de responsabilitat, amb igualtat de condicions que l'home militant.

Però no únicament una més gran comprensió de la discriminació de la dona dins el Partit pot acabar amb ella. Els comunistes hem d'esforçar-nos per a dur el debat al conjunt de la societat, perquè siguin les àmplies masses, junt amb els comunistes i les altres forces progressistes, les que assumeixin la problemàtica de l'alliberament de la dona.

I així, la dona, que mitjançant la lluita feminista anirà retrobant la seva dimensió personal, la seva força per a lluitar contra un règim que li nega els seus drets de ciutadana i de persona, farà una opció socialista en les nostres files, conscient de la llibertat que pot representar per a ella guanyar la democràcia i el socialisme.

Arribar a totes les dones de tots els sectors és deure de tot militant comunista i també és deure nostre fer que els homes comprenguin i assumeixin la lluita per l'alliberament de la dona en el marc més ampli de l'alliberament de la societat.

Gener del 1.977

****

Falta referència al context específic dels col·lectius feministes.

